

Van de voorzitter

Na een zeer druk en mooi jubileumjaar pakken wij de draad weer op.

Het jubileum heeft in ieder geval ruim 50 nieuwe gildenaren, zowel particulier als bedrijven opgeleverd. Dit is voor ons een extra bijdrage voor het onderhoud fonds van ruim € 1500,-. Dank allemaal.

Ook dit jaar blijven wij werken om de molen onder de aandacht te houden van de Zoetermeerse bevolking.

Ook is er een taak weggelegd voor de gemeente en haar ambtenaren. Ik wil een anekdote u niet onthouden. Er was een speciale actie voorbereid om een van de bestuursleden in het zonnetje te zetten. Een gemeentelijke waardering. Vier dagen voor de actie werd ik gebeld door een dame van algemene zaken, die aan mij vroeg *“Kunt u mij het adres geven van de molen, dan weet de wethouder waar hij moet zijn.”*

Ik ben tevreden over het contact met de gemeente, maar een soort inburgeringscursus voor nieuwe ambtenaren is wel op zijn plaats. *Of ga ik nu te ver om dat te vragen?*

Wij hebben een gift gekregen van de opbrengst van de mosselmaaltijd van de Lions van circa € 10.000,-. Dit bedrag gaan wij mogelijk aanwenden voor een onverwachte reparatie van het kruis van de molenwieken. Er is metaal-

moeheid geconstateerd met op middellange termijn een gevaar.

Twaalf jaar na het herstel van de omgang van de molen, blijkt nu dat de dragers ook aan vervanging toe zijn. Geen direct gevaar, maar op termijn staan wij wel voor een onverwachte uitgave van boven de € 40.000,-

Het bestuur gaat zich beraden om dit weer op te lossen. Enige hulp van de gemeente is zeker gewenst.

Tot slot; wij hebben een prima maaljaar gehad. Er is meer dan 25.000 kg meel gemalen.

De winkelomzet is weer gestegen en de afzet aan Bakker Ammerlaan is licht gedaald. Met meer aandacht voor ons *Zoetermeers Molenbrood* gaat Ammerlaan proberen dit weer te herstellen.

Berichten uit de molenwinkel

Ook wij worden geconfronteerd met sterk stijgende prijzen van graan en kosten van o.a. verpakkingen en energie. Daarom moesten wij per medio maart onze prijzen verhogen. Wij rekenen op uw begrip.

In 2023 willen wij een nieuw kassasysteem aanschaffen. Het zal wat werk zijn om alles te automatiseren, waardoor wij meer grip op voorraden en prijzen zullen krijgen.

Jacques Boonekamp

Maatschappelijke stage

Afgelopen maanden heeft Bree van den Boom, scholier in de 3e klas van het Erasmus College, haar maatschappelijke stage gedaan op molen De Hoop. Samen met o.a. haar moeder bezocht Bree tijdens Open Monumentendag 2022 de molen. Al snel ging het gesprek over het feit dat de molen letterlijk door vrijwilligers draaiende wordt gehouden. Vervolgens stelde haar moeder de vraag of de molen ook mogelijkheden bood voor het doen van een maatschappelijke stage.

De reactie van Bree en haar enthousiasme op deze vraag, was voor Bart eigenlijk al voldoende om ja tegen dit verzoek te zeggen. Het bestuur stemde ook in en zo begon in november Bree met haar maatschappelijke stage op de molen. Tijdens deze stage is Bree vooral met molenaar Bart in de molen bezig geweest, maar ook samen met Els Groenewegen in de winkel. Het is ons goed bevallen en wij vonden het erg leuk om de mogelijkheid voor een maatschappelijke stage te bieden. Het was leuk om een poos een jong en enthousiast iemand in de molen te hebben die op een andere manier kijkt naar bepaalde dingen en die ons ook weer op ideeën heeft gebracht. Het bieden van een plek voor het doen van een maatschappelijke stage was nieuw voor ons, maar zeker voor herhaling vatbaar!

Ook Bree heeft haar stageperiode als positief ervaren, zoals ze hieronder zelf vertelt:

“Ik heb in mijn tijd veel verschillende dingen gedaan, zoals het maken van diverse broodbakmixen, volkorenmeel zeven tot bloem, maar ook helpen om de molen te gaan laten draaien en de zeilen op de wieken spannen. Ik heb ook veel geleerd, over hoe de molen in elkaar zit, maar ook over hoe de molen in zijn werk gaat. En wat makkelijkere manieren zijn om zwaar werk te doen. In mijn tijd bij molen De Hoop heb ik het heel erg naar m'n zin gehad. Ik denk dat dit voor wie dan ook een erg leuke ervaring kan zijn. Ik ga de molen, het werk en de mensen daar wel vreselijk missen.”

Ook enthousiast geworden over dit verhaal? Loop gerust eens binnen op een zaterdag!

Bart Dooren

Op zaterdag 13 mei is het weer *Nationale Molendag*.

Een feestje in en rond de molen.

Ook is er dan weer het bekende *Ammerlaan Molenontbijt*.

Lees er alles over op pagina 4 van dit MolenNieuws.

Activiteiten in de molen

Af en toe gebeurt er iets in en rond de molen.

In maart kwamen de plaatselijke Lions op bezoek. Ze werden rondgeleid door de molen.

Ook hield de Zoetermeerse brandweer een oefening in de molen. Door de vele zolders en de smalle trappen is het een mooie oefenlocatie. Wij stellen ons mooie monument graag ter beschikking van de brandweer en hopen zo bij te dragen aan de veiligheid van onze stad.

De Lions op bezoek

Brandweeroefening

In december ontvingen wij weer een cheque van onze betrokken sponsor **Bakker Ammerlaan**.

We zijn erg blij met deze trouwe ondersteuning.

Ook u kunt ons steunen!

Meldt u zich aan als Gildenaar (donateur). In de winkel en op onze website vindt u een aanmeldingsformulier.

Onze Stichting is door de Belastingdienst aangemerkt als ANBI waardoor uw giften in principe aftrekbaar zijn voor de Inkomstenbelasting.

Bij voorbaat hartelijk dank.
Samen houden we de molen draaiend!

Onderhoud blauwe steen

Molen de Hoop beschikt over een windaangedreven koppel blauwe molenstenen, maalvaardig sinds 2017. Sinds 2019 wordt al onze tarwe volkoren op dit koppel op windkracht gemalen. Sinds het laatste onderhoud was dat ruim 127 ton... Tijd voor onderhoud !

Blauwe steen

Een Blauwe steen is een natuursteen van basaltlava, afkomstig uit oude vulkanen in de Eifel. Blauwe stenen zijn vrij zacht en moeten vaker gescherpt worden dan kunststenen. Bovendien liggen er vaak zeer veel (smalle) kerven op, wat het scherpen lastiger maakt; de steen is echter ook vrij zacht waardoor het scherpen juist sneller gaat.

Elk maalkoppel bestaat uit een ligger en een looper en beide zijn voorzien van uitgekapte groeven (scherpsel). De groeven het bodemsel genoemd en de richels de kerven. De ene kant van de kerf heeft een geleidelijke overgang naar de uitslag, de maalkant, en de andere kant een steile overgang, de vijlkant.

Er is een aantal tekenen dat onderhoud aan de steen nodig is. Bijvoorbeeld als het meel tijdens het malen wat warmer begint te worden.

De beste manier is echter om de stenen "open" te leggen. Dit wil zeggen dat de kuip wordt weggenomen en de steenspil wordt opgehesen. Daarna kan met behulp van de steenkraan de looper worden opgetild en als deze hoog genoeg boven de ligger hangt, kan de looper worden gekanteld. Dit is een gevaarlijk werkje, waarbij je goed moet weten hoe dit op een verantwoorde manier kan worden gedaan. Op een dinsdag avond zijn een aantal leerling-molenaars bij ons langs geweest, om dit in de praktijk eens mee te maken.

Op de ligger wordt nu het "maalbeeld" zichtbaar. De ligger is vlak, terwijl de looper op

het binnenste maalvlak iets hol (arm) is. Hierdoor ontstaat een entree gedeelte, waardoor de graankorrels via het kroggat tussen de stenen komen. Vervolgens worden de korrels naar buiten gedreven. Eerst over het breekvlak, waar de korrels gebroken worden en verder over de maalbaan waar ze ten slotte tot meel vermalen worden.

Als de maalbaan te breed wordt, is dit een teken dat de er slijtage is opgetreden. Meestal is de ligger niet meer helemaal vlak en is de looper niet arm genoeg meer. De molensteenmaker kan dan op de juiste plaatsen iets van de steen wegnemen. Vroeger werd dit met de "kneushamer" gedaan, nu met een elektrische slijpschijf. Daarna worden met schuurstenen de vijlkanten van de kerven weer gefatsoeneerd.

Een ander aandachtspunt bij een steenkoppel is de centrering. Na opmeten bleek de looper niet exact in het midden van de ligger te draaien. Om dit te verhelpen is het lager waarin de bolspil draait iets aangepast.

Nadat met de steenkraan de looper weer is teruggeplaatst de steenspil weer op de rij staat, kan op windkracht voorzichtig met de steen gedraaid worden. Door goed naar de looper te kijken en te luisteren kan worden bepaald of deze perfect in balans is. Zo niet dan wordt de looper gebalanceerd door op de juiste plaatsen gewichtjes toe te voegen of weg te halen.

Dit alles is naar tevredenheid samen met molensteenmaker Hans Titulaer uitgevoerd.

We kunnen weer 100 ton vooruit ...

*Herman Polderman
molenaar Molen de Hoop*

Algemeen Nut
Beogende Instelling

ANBI

Onze gezellige molenwinkel

is elke zaterdag geopend

van 11:00 tot 17:00 uur.

Onderdelen van de molen: Het kruirad

Molen De Hoop bestaat uit talloze onderdelen. Ieder onderdeel heeft zijn eigen functie, gemaakt uit het voor die functie meest geschikte materiaal. Omdat molens vroeger "gewoon" werktuigen waren, zit er geen enkel overbodig onderdeel aan. Indien de ruimte het toelaat, zullen we in MolenNieuws regelmatig een onderdeel voor het voetlicht halen.

Deze keer het kruirad.

Omdat de wind in Nederland niet altijd uit dezelfde richting komt, kan de molenkap met de wieken naar de wind gedraaid worden. Dit naar de wind draaien wordt *kruien* genoemd. De kap met wieken etc. weegt circa 20 ton, en is dus niet simpel te verdraaien.

Achter aan de molenkap hangt het *staartwerk*. De balken hebben de kap als het ware stevig in de houtgreep. Op de eerste foto is dit compleet staartwerk te zien. De verticale balk in het midden is de staartbalk. Onderin de staartbalk is een gat gemaakt waarin een as kan draaien. Deze as is van het kruirad.

het staartwerk met kruirad

Aan de as van het kruirad zit een zware ketting, de *kruiketting*. Aan het einde van deze ketting

zit een zware haak die aan de stelling wordt gemaakt. Wanneer de molenaar aan het kruirad draait, wordt de ketting strak getrokken en wordt het staartwerk met de kap aan de stelling naar de wind getrokken.

de kruiketting

Wanneer vervolgens de ketting bijna helemaal is opgewonden, wordt deze weer afgerold en verderop weer aan de stelling vastgehaakt.

Op deze manier kan de molenkap met de wieken helemaal rond gedraaid worden, zowel linksom als rechtsom zodat de molenaar altijd de kortste weg kan kiezen.

Nadat de molen goed op de wind is gezet, is het uiteraard belangrijk dat de molen ook in deze positie blijft als de wieken draaien. In tegen-gestelde richting van de kruiketting komt een tweede ketting met haak, de *bezetketting*, die ook aan de stelling wordt gehaakt.

Tot slot worden de kruiketting en bezetketting op spanning gezet door het kruirad nog iets te draaien. Om deze spanning in stand te houden wordt het kruirad geborgd tegen terugdraaien met een kettinkje met ring die om een spaak van het kruirad haakt, de *spaakketting*.

de bezetketting

Veel kinderen vragen tijdens een bezoek aan de molen waar het kruirad voor is. De wedervraag van de molenaar is dan meestal "waar vind je het op lijken". Het antwoord is dan vaak "een stuur". Na bovenstaande verhaal is dit antwoord zo gek nog niet: met het kruirad kan de molenaar de molen naar de juiste windrichting "sturen".

Tekst en foto's: Bart Dooren

de spaakketting

Hoe draaide onze molen in 2022?

Onze molenaar Bart houdt van techniek en van lijstjes. Elk jaar maakt hij voor ons een overzicht van hoeveel de molen in het afgelopen jaar heeft gedraaid.

Hiernaast ziet u het overzicht van 2022.

Zoals u kunt zien, wordt er (al jaren) niet meer motorisch gemalen, maar zuiver op windkracht.

Maandoverzichten molen "De Hoop" te Zoetermeer						2022	
maand	aantal dagen	uren	omwentelingen	productie wind	productie motor	productie totaal	% wind/mnd
januari	11	67,5	16.341	2.020	-	2.020	100%
februari	11	64,0	20.269	2.950	-	2.950	100%
maart	10	63,5	18.398	2.050	-	2.050	100%
april	12	72,0	21.346	3.750	-	3.750	100%
mei	12	72,5	18.339	1.600	-	1.600	100%
juni	9	49,0	14.429	1.090	-	1.090	100%
juli	14	83,5	18.047	1.600	-	1.600	100%
augustus	9	53,5	15.578	1.370	-	1.370	100%
september	11	68,0	17.249	2.510	-	2.510	100%
oktober	7	39,0	12.410	1.900	-	1.900	100%
november	11	56,5	10.300	1.400	-	1.400	100%
december	12	70,5	21.336	2.210	-	2.210	100%
Totaal	129	759,5	204.042	24.450	-	24.450	100%

Rondleidingen in de molen zijn mogelijk op zaterdagmiddag tussen 13:00 en 16:00 uur, afhankelijk van beschikbaarheid van molengidsen.

Vorige uitgaven van MolenNieuws zijn te bekijken en te downloaden via www.molendehoopzoetermeer.nl/molennieuws

13 mei 2023: Bakker Ammerlaan Molenontbijt

Op zaterdag 13 mei organiseren wij weer het gezellige en smakelijke Zoetermeerse Molenontbijt.

MOLEN DE HOOP

Dankzij diverse Zoetermeerse ondernemers en de plaatselijke Rotary staan de broodjes, vers beleg zoals jam, vleeswaren en kaas, en een gebakken eitje voor u klaar. Jus d'orange, koffie en thee ontbreken uiteraard niet. Er is gezellige muzikale omlijsting.

bakker
ammerlaan

Het ontbijt bij de molen begint om 09:00 uur.
Vanaf 09:30 uur kunt u ook *op de molenstelling* ontbijten, met een prachtig uitzicht over onze stad.
Het aantal plaatsen boven is beperkt tot 30.
Einde 11:00 uur.

Donatiekaarten voor beneden kosten € 10,00 en voor boven zijn de kosten € 25,00.
Kaarten zijn verkrijgbaar **in onze molenwinkel** en bij **Bakker Ammerlaan** in de Dorpsstraat.
Indien nog beschikbaar, zijn de laatste donatiekaarten voorafgaand aan het ontbijt verkrijgbaar op 13 mei 08:45 uur bij de molen. Deze graag contant en gepast voldoen.

Eerste Stationsstraat 37a, Zoetermeer
www.molendehoopzoetermeer.nl